

Бердянський державний педагогічний університет
Кафедра початкової освіти

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Завідувач кафедри

доц. Лада ЧЕМОНИНА
«02» вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
підготовки здобувачів першого рівня вищої освіти

Основи академічного письма

Освітньо-професійна програма «Хореографія»
Спеціальність 024 Хореографія

факультет психолого-педагогічної освіти та мистецтв

Запоріжжя, 2024

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи академічного письма» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Розробник: канд. пед. наук, доцент Ольга ПОПОВА.

Робочу програму погоджено проектною групою освітньо-професійної програми «Хореографія» та схвалено на засіданні кафедри початкової освіти

від “2” вересня 2024 року (протокол № 1)

Завідувач кафедри

Лада ЧЕМОНИНА

Гарантка ОПП

Олена МАРТИНЕНКО

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 02 культура і мистецтво	Нормативна	
Модулів – 3		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 6		2-й	2-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання – есе, презентація проекту		Семестр	
Загальна кількість годин – 90		3-й	3-й
		Лекції	
Усього годин для денної форми навчання: аудиторних – 30 самостійної роботи студента – 60 заочної форми навчання: аудиторних – 6 самостійної роботи студента – 84	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	16 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	2 год.
		Самостійна робота	
		60 год.	84 год.
		Індивідуальні завдання	
Вид контролю: екзамен			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 30:60

для заочної форми навчання – 6:84

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу – засвоїти найважливіші теоретичні відомості про академічне письмо, методологію та технологію наукових досліджень; удосконалити комунікативну компетентність шляхом створення академічних текстів професійного спрямування.

Завдання курсу:

1. Ознайомити здобувачів вищої освіти зі специфікою академічного письмового мовлення.
2. Виробити навички правильного оформлення покликань і бібліографічного списку джерел за українськими і міжнародними стандартами, дотримуючись принципів академічної доброчесності.
3. Сформувати академічну грамотність.
4. Виробити вміння правильно структурувати й оформлювати наукову роботу.
5. Інтегрувати набуті знання для оптимізації наукових досліджень.

Компетентності та програмні результати навчання за ОПП “Хореографія”:

Програмні компетентності	Програмні результати навчання
ІК. Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в хореографії, мистецькій освіті, виконавській діяльності, що передбачає застосування певних теорій та методів хореографічного мистецтва і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.	
ЗК 03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	ПР 03. Вільно спілкуватись державною мовою усно і письмово з професійних та ділових питань.
СК 07. Здатність використовувати інтелектуальний потенціал, професійні знання, креативний підхід до розв’язання завдань та вирішення проблем в сфері професійної діяльності.	ПР 12. Відшукувати необхідну інформацію, критично аналізувати і творчо переосмислювати її та застосовувати в процесі виробничої діяльності.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади академічного письма.

Тема 1. Академічне письмо. Академічна грамотність.

Поняття академічної грамотності та її структура. Розвиток критичного мислення як одна з ключових складників успіху науковця.

Тема 2. Академічна доброчесність. Етичний кодекс ученого.

Академічна доброчесність як запорука якісної вищої освіти. Основні риси та функції академічної культури. Академічна нечесність та методи її запобігання. Етичний кодекс ученого.

Змістовий модуль 2. Створення академічного тексту

Тема 3. Основні категорії академічного тексту.

Наукове знання як специфічний зміст наукового тексту. Основні властивості наукового знання. Моделювання наукового знання. Інформативність, членованість, зв'язність, лінійна послідовність, цілісність, перспекція, модальність, завершеність як основні категорійні ознаки академічного тексту.

Тема 4. Види академічних текстів за формою комунікації та способом викладу матеріалу.

Стадії породження академічного тексту. Цілісно-композиційне мислення автора тексту. Репрезентаційні й аргументаційні форми мовлення в академічній комунікації. Їх типи та особливості. Текст-розповідь. Текст-опис. Текст-міркування. Текст-доказ. Текст-визначення. Особливості побудови

Змістовий модуль 3. Аналіз академічного тексту

Тема 5. Змістове наповнення академічного тексту.

Наукова теорія. Функції наукової теорії. Методологія наукового знання. Предметний зміст нового знання крізь призму відомого, усталеного. Реалізація категорій об'єктивності, суб'єктивності й оцінки при викладі теоретичних відомостей. Наукова дискусія. Доведення / спростування актуалізованих тверджень.

Тема 6. Інтертекстуальність академічного тексту.

Поняття про свій / чужий текст. Різновиди компресії академічного тексту. Конспектування. Реферування. Тезування. Анотування. Групування джерел. Систематизація матеріалу. Переказ, перефразування, компіляція і плагіат. Покликання, перепокликання та цитування, перецитування, самоцитування: доцільність, вмотивованість, аргументованість, коректність.

Змістовий модуль 4. Аналіз академічного тексту

Тема 7. Структура академічного тексту.

Абзац як структурний елемент академічного тексту і засіб реалізації категорій зв'язності й цілісності. Структура абзацу. Роль першого речення в абзаці. Логіко-смісловий аналіз побудови речень та абзаців. Типи зв'язків речень в абзаці. Доцільність / недоцільність використання лексичних повторів. Способи і засоби досягнення точності, послідовності, зрозумілості. Аналіз і синтез матеріалу.

Тема 8. Вступна й висновкова частини у структурі академічного тексту.

Рамкові й ситуативні мовні кліше в академічному тексті. Основні функції й характеристики вступу академічного тексту. Академічно грамотне обґрунтування актуальності теми, висвітлення стану розробки проблеми, формулювання об'єкта, предмета, мети та завдань. Зв'язок вступу та висновків. Співвідношення теми, мети, завдань і висновків академічного тексту. Типові помилки в написанні загальних висновків. Смісловий аналіз фрагментів відповідних композиційних елементів академічного тексту.

Змістовий модуль 5. Редагування академічного тексту

Тема 9. Академічний текст як об'єкт редагування.

Основні (дотекстовий / текстовий) підходи до редагування академічного тексту. Види правки академічного тексту. Правка-вичитування. Правка-скорочення. Правка-доопрацювання. Правка-переробка. Мовностилістичні засади редагування академічного тексту.

Тема 10. Психологічні та логічні засади редагування академічного тексту. Дотримання психологічних засад створення академічного тексту. Факт в академічному тексті. Перевірка фактичного матеріалу. Психологічні причини фактичних помилок. Помилки занадто великої активності (багатослівність, пропускання необхідних ланок у ланцюзі роздумів або їх зредукованість і т. ін.). Помилки втомленості (повтори, неточність у слововживанні, в аргументуванні і т. ін.). Помилки браку творчої уяви, творчого підходу до написання тексту (стандартизованість викладу, робота за схемою і т. ін.). Дотримання логічних засад створення академічного тексту. Закон тотожності. Закон суперечності. Закон вилучення третього. Закон достатньої підстави. Прийоми, що допомагають перевірити правильність логічних зв'язків. Усунення логічних недоліків.

Змістовий модуль 6. Створення та редагування академічного есе

Тема 11. Академічне есе як один із жанрів академічного письма.

Жанрові особливості й різновиди академічного есе. Етапи організації процесу академічного письма (написання есе). Способи організації академічного есе. Структура академічного есе. Рекомендації щодо підготовки й написання академічного есе: критерії оцінювання. Диференціація есе за функціональним призначенням (академічне / неакадемічне), змістовим наповненням (філософське, літературнохудожнє, лінгвістичне, педагогічне, математичне і т. ін.), типом мовлення (опис, розповідь, міркування, доказ).

Тема 12. Інтерпретація та редагування власного академічного есе. Композиція й архітектоніка академічного есе. Жанрові особливості. Заголовкова назва, змістове наповнення і т. ін. Аналіз академічного есе крізь призму дотримання психологічних, логічних та мовностилістичних засад створення академічного тексту.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
МОДУЛЬ 1												
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади академічного письма												
Тема 1. Академічне письмо, академічна грамотність	7	2		-	-	5	7	1	-	-	-	7
Тема 2. Академічна доброчесність. Етичний кодекс ученого.	8	2				6	8	1				8
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	15	4		-	-	11	15	2	-	-	-	13
Змістовий модуль 2. Створення академічного тексту												
Тема 3. Основні категорії академічного тексту	7	2		-	-	5	7		-	-	-	7
Тема 4. Види академічних текстів за формою комунікації та способом викладу матеріалу.	8		2			6	8					8
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	15	2	2	-	-	11	15		-	-	-	15
Усього	30	6	2	-	-	22	30	2	-	-	-	28
МОДУЛЬ 2												
Змістовий модуль 3. Аналіз академічного тексту												
Тема 5. Змістове наповнення академічного тексту	7		2	-	-	5	7	2	-	-	-	5
Тема 6. Інтертекстуальність академічного тексту	8					8	8					8
<i>Разом за змістовим модулем 3</i>	15		2	-	-	13	15	2	-	-	-	13
Змістовий модуль 4. Будова академічного тексту												
Тема 7. Структура академічного тексту	7	2		-	-	5	7	-		-	-	7

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 8. Вступна й висновкова частини у структурі академічного тексту	8		2			6	8					6
<i>Разом за змістовим модулем 4</i>	15	2	2	-	-	11	15	-		-	-	15
Усього	30	2	4	-	-	24	30	2		-	-	28
МОДУЛЬ 3												
Змістовий модуль 5. Редагування академічного тексту												
Тема 9. Академічний текст як об'єкт редагування	7	2	2	-	-	3	7			-	-	
Тема 10. Психологічні та логічні засади редагування академічного тексту	8	2	2			4	8					
<i>Разом за змістовим модулем 5</i>	15	4	4	-	-	7	15			-	-	15
Змістовий модуль 6. Створення та редагування академічного есе												
Тема 11. Академічне есе як один із жанрів академічного письма	7	2	2	-	-	3	7		2	-	-	5
Тема 12. Інтерпретація та редагування власного академічного есе	8	2	2			4	8					8
<i>Разом за змістовим модулем 6</i>	15	4	4	-	-	7	15		2	-	-	13
Усього	30	8	8	-	-	14	30		2	-	-	28
Усього годин	90	16	14	-	-	60	90	4	2	-	-	84

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Академічне письмо, академічна грамотність	2
2.	Академічна доброчесність. Етичний кодекс ученого	2
3.	Основні категорії академічного тексту	2
4.	Структура академічного тексту	2
5.	Академічний текст як об'єкт редагування	2
6.	Психологічні та логічні засади редагування академічного тексту	2
7.	Академічне есе як один із жанрів академічного письма	2
8.	Інтерпретація та редагування власного академічного есе	2
Усього		16

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Види академічних текстів за формою комунікації та способом викладу матеріалу	2
2.	Змістове наповнення академічного тексту	2
3.	Вступна й висновкова частини у структурі академічного тексту	2
4.	Академічний текст як об'єкт редагування	2
5.	Психологічні та логічні засади редагування академічного тексту	2
6.	Академічне есе як один із жанрів академічного письма	2
7.	Інтерпретація та редагування власного академічного есе	2
Усього		14

7. Самостійна робота

№ з/п	Зміст самостійної роботи
1.	<p>Академічне письмо як комплекс ключових компетенцій науковця Опрацюйте лекційний матеріал та рекомендовану літературу.</p> <ol style="list-style-type: none"> Письмово поясніть значення одного з висловів: <ul style="list-style-type: none"> Наука чужою мовою не пускає в людині глибокого коріння (Іван Огієнко). Щирий учений – це мрійник, а хто ним не є, той називає себе практиком (Оноре де Бальзак). Ключем до всякої науки є знак питання (Оноре де Бальзак). Наведіть приклади нормативних аббревіатурних назв і загальнонаукових скорочень, які вживаються в наукових текстах з вашого Фаху. Із будь-якої фахової статті випишіть лексико-граматичні конструкції, які автор використовує для оформлення власного погляду на проблему.
2.	<p>Особливості підготовки академічного тексту Опрацюйте лекційний матеріал та рекомендовану літературу.</p> <ol style="list-style-type: none"> Напишіть аргументовану відповідь (250-300 слів) на запитання «Чи потрібні мені навички академічного письма?». Опрацюйте «Аналітичну довідку за результатами практик академічної доброчесності у вищих навчальних закладах України» Інституту освітньої аналітики Міністерства освіти і науки України (Київ, 2016) та матеріали із сайту «Помилки та фальсифікації в наукових дослідженнях» (http://falsescience.ucoz.ua). Поміркуйте над питанням «Доброчесність в українському освітньо-науковому просторі: міф чи реальність?».

	3. Уведіть в науковий текст з фаху цитати, приклади.
3.	Академічна доброчесність як кодекс етичних правил науковця Опрацюйте лекційний матеріал та рекомендовану літературу.
4.	Жанрова варіативність академічного письма Опрацюйте лекційний матеріал та рекомендовану літературу. <ol style="list-style-type: none"> 1. Проаналізуйте свої конспекти лекцій з різних освітніх компонентів, з'ясуйте їх переваги й недоліки. 2. Опрацюйте будь-яку наукову статтю з фаху. Спробуйте «згорнути» інформацію з неї до рівня номінативного плану та стислого конспекту. 3. Підготуйте рецензію на студентські тези, опубліковані в «Збірнику тез студентів Бердянського державного педагогічного університету». 4. Доберіть і запишіть 3-4 аргументи на підтвердження думки Наполеона Бонапарта «Неук має велику перевагу перед освіченою людиною: він завжди задоволений собою». 5. Підготуйте есе на одну з тем: <ul style="list-style-type: none"> • Університет – це місце набуття компетентностей чи отримання «папірця»? • Соціальні мережі: нагальна потреба чи марна трата часу? • Навіщо мені вища освіта? • Чи можна навчити українців розмовляти українською? • Екзамен у ЗВО: вивчити чи заплатити? • Грамотність у соціальних мережах: обов'язок кожного чи примхи філологів? • Курсова робота: писати самостійно чи замовити? • Чи зруйнує інтернет людську пам'ять? • Чи стане англійська єдиною мовою в світі? 6. Проаналізуйте структуру 2-3 наукових статей з вашого фахового збірника чи журналу.
5.	Переклад і редагування академічних текстів. <ol style="list-style-type: none"> 1. Випишіть з 4-5 наукових фахових статей ключові слова, перекладіть їх англійською мовою. Які труднощі траплялися під час перекладу?
Усього 60 годин (по 12 годин на тему)	

8. Індивідуальне науково-дослідне завдання

Уважно опрацюйте доступні матеріали щодо написання академічного есе (наприклад, Коваленко Л. Т. Тримати фокус уваги на проблемі, або ще раз про готовність учнів до написання академічного есе). Доберіть матеріал задля

створення власного академічного тексту – різновиду аргументаційного есе на одну із запропонованих тем.

1. Найпрекрасніші відчуття – це відчуття таємниці.
2. Вершина ідеальності в простоті.
3. Найголовніше – навчити людину мислити.
4. Найбільша розкіш – це насолода розуміння.
5. Доводити людині необхідність знань – усе одно, що переконувати її в корисності зору.
6. Не прагни знати все, аби не стати в усьому невігласом.
7. Мистецтво бути мудрим полягає в умінні розпізнавати те, на що не варто звертати увагу.
8. Найважливіше завдання цивілізації – навчити людину мислити.
9. Мудрий той, хто знає не багато, а потрібне.
10. Мудрий може змінювати думку, дурень – ніколи.
11. Ніщо так не навчає, як усвідомлення власної помилки.
12. Розкажи – і я забуду, покажи – і я пізнаю, дай зробити самому – і я зрозумію.
13. Навчання без роздумів – шкідливе, роздуми без навчання – небезпечні.
14. Навчання – це зміна здивування розумінням.
15. Велике мистецтво навчитися багато чого – це братися спочатку за незначне.
16. Добре тому, хто навчився вчитися.
17. Знання без виховання – це меч у руках божевільного.
18. Треба багато вчитися, аби знати хоч щось.
19. Велич людини в її здатності мислити.
20. Випадкові відкриття робить тільки підготовлений розум.
21. В основі мудрості – завжди терпіння.
22. Знання складається із крихт щоденного досвіду.
23. Година праці навчить більше, ніж день пояснень.
24. Що менше людина знає, то ширшими здаються їй її знання.
25. Більше думай, а тоді вирішуй. Поспішай повільно!
26. У навчанні не можна зупинятися.
27. Знання лише тоді знання, коли воно отримане зусиллям розуму, а не пам'яті.
28. Недостатньо оволодіти премудрістю, потрібно уміти нею користуватися.
29. Розумна людина іноді поспішає, але нічого не робить поспіхом.
30. Єдиний шлях, який веде до знань, – це діяльність.

ЗАПАМ'ЯТАЙТЕ! 1. Для аргументаційного академічного есе характерні: академічність, логічність і водночас легкість викладу, точність, чіткість, зрозумілість і критичність. 2. Основна його мета – апелюючи до чужих думок, висловити власну позицію, переконливо обґрунтувати й аргументувати її. 3. Якість результату залежить від якості й кількості інформативних джерел, якості їх опрацювання та якості аргументації (від дотичності / недотичності наведених аргументів до порушеної проблеми) і т. ін.

9. Методи навчання

Бесіда, спостереження, практичні вправи, проблемно-пошуковий, дослідницький методи, аналіз, узагальнення, систематизація, синтез, розв'язання проблемних ситуацій, метод аргументування рішень.

10. Методи контролю

Опитування

Усний індивідуальний і фронтальний контроль

Письмовий індивідуальний і фронтальний контроль

Контрольно-корекційна бесіда

Виконання практичних завдань

Тестування закритої форми

Взаємоконтроль (взаємооцінювання).

Підсумкове оцінювання: екзамен

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування, самостійна робота, конспект, індивідуальне завдання						Тестування	Сума
Змістові модулі 1 – 6							
T1-2	T3-4	T5-6	T7-8	T9-10	T11-12	40	100
10	10	10	10	10	10		

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX
1-34	F

12. Рекомендована література

Основна

1. [Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності](#) / упорядники матеріалів: В. Бахрушин, Є. Ніколаєв ; Проект сприяння академічній доброчесності в Україні. 2019. 41 с.
2. [Рекомендації для закладів вищої освіти щодо розробки та впровадження університетської системи забезпечення академічної доброчесності](#) : Затверджено Рішенням Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти від 29 жовтня 2019 року, Протокол № 11 / НАЗЯВО. 2019. 24 с.
3. Уотсон Р. [Підготовка до публікації: журнальна стаття](#) : [пер. с англ.] / Роджер Уотсон // *Науковий редактор і видавець*. 2019. Т. 4, № 1/2. С. 100-108. DOI 10.24069/2542-0267-2019-1-2-100-108.
4. [Фундаментальні цінності академічної доброчесності](#) : пер. з англ. / *Міжнародний центр академічної доброчесності*. 2019. 39 с.
5. [A Guide To Academic Integrity to School Students](#) / ed. by O. O. Huzhva ; V. N. Karazin Kharkiv National University. 2-nd ed., revised and supplemented. Kharkiv, 2018. 59 p.
6. [Довідник з академічної доброчесності](#) / уклад.: В. Г. Гурянова, Л. Т. Ониксимова, Н. В. Поберій; за заг. ред. Т. О. Маринич. Суми: Сумський державний університет, 2018. 24 с.

Додаткова

7. [Методичні рекомендації для закладів вищої освіти з підтримки принципів академічної доброчесності](#) : лист Міністерства освіти і науки України від 23.10.2018 р. № 1/9-650.
8. [Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах](#) (авторефератах, дисертаціях, монографіях, наукових доповідях, статтях тощо) : лист Міністерства освіти і науки України від 15.08.2018 р. № 1/11-8681.
9. [Розширений глосарій термінів та понять ст. 42 «Академічна доброчесність» Закону України «Про освіту» \(від 5 вересня 2017 р.\)](#) : лист Міністерства освіти і науки України від 23.10.2018 р. № 1/9-650.
10. [Десять принципів академічної доброчесності для викладачів](#) : пер. з англ. / Проект сприяння академічній доброчесності в Україні. 2017.
11. [Деякі рекомендації щодо впровадження етичних кодексів в українських вищих навчальних закладах](#) / Єгор Стадний ; Проект сприяння академічній доброчесності в Україні. 2017. 18 с.
12. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання : ДСТУ 8302:2015 / Нац. стандарт України. Вид. офіц. Введ. з 01.07.2016. Київ : УкрНДНЦ, 2016. 16 с. (Інформація та документація).
13. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022–2032 роки. МОН №1/3263-22 від 23.02.2022. URL : <https://mon.gov.ua/storage/app/media/news/2022/04/15/VO.plan.2022-2032/Stratehiya.rozv.VO-23.02.22.pdf>
14. Тодорова І. Компоненти академічної доброчесності студентів та умови її формування. *Витоки педагогічної майстерності. Серія: Педагогічні науки*. 2019. Вип. 24. С. 199–205.

Інтернет-ресурси

1. [Міжнародні правила цитування та посилання в наукових роботах](#) : методичні рекомендації / автори-укладачі : О. Боженко, Ю. Корян, М. Федорець ; редколегія: В. С. Пашкова, О. В. Воскобойнікова-Гузєва, Я. Є. Сошинська, О. М. Бруй ; Науково-технічна бібліотека ім. Г. І. Денисенка Національного технічного університету України

- «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» ; Українська бібліотечна асоціація. Київ : УБА, 2016. Електрон. вид. – 117 с.
2. [Навчання студентів академічній доброчесності у бібліотеці ВНЗ](#) : методичні поради / автори-укладачі : Л. В. Савенкова, С. О. Чуканова ; редколегія : В. С. Пашкова, О. В. Воскобойнікова-Гузева, Я. Є. Сошинська ; Українська бібліотечна асоціація. Київ : УБА, 2016. Електрон. вид. 39 с.
 3. [Основи академічного письма: методичні рекомендації та програма курсу](#) / укл. : Н. Шліхта, І. Шліхта ; Проект сприяння академічній доброчесності в Україні. Київ, 2016. 61 с.
 4. [Основи формування культури академічної доброчесності в бібліотеці](#) : інформаційний огляд / автори-укладачі : Якуніна Н. В., Чинюк А. А., Руденко Я. В. ; редколегія : В. С. Пашкова, О. В. Воскобойнікова-Гузева, Я. Є. Сошинська, О. О. Сербін; Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка ; Українська бібліотечна асоціація. Київ : УБА, 2016. 41 с.